

Nr 99.

Av herr **Björnsson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 2 till årets riksdag föreslås bland annat uppflyttning i lönegrad av vissa tjänster i 15:e lönegraden vid kommunikationsverkens styrelser. Till sådan uppflyttning föreslås därvid emellertid icke den förste-aktuariefattning vid postverket, med vilken är förenad föreståndarskapet för poststyrelsens statistiska kontor, och ej heller motsvarande befattning vid telegrafverket, oaktat vederbörande verkstyrelser förordat densamma. Kungl. Maj:t har härvid följt det förslag, som i denna fråga avgivits av kommunikationsverkens lönenämnd. Ur lönenämndens motivering för sitt förslag framgår, att den icke ansett sig böra föreslå uppflyttning av tjänster vid kommunikationsverken i den omfattning, som tillämpningen av de i allmänna civilförvaltningens lönenämnds utlåtande den 9 november 1923 angivna riktlinjerna innebär, varvid som skäl, utom en hänvisning till nu rådande statsekonomiska konjunkturen, huvudsakligen anföres, att det från verkens egen synpunkt icke föreligger ett oavvisligt behov av sådan uppflyttning annat än undantagsvis samt att även en i och för sig obetydlig rubbning av det vid senaste löne reglering fastställda förhållandet i lönehänseende mellan de olika befattningarna vid kommunikationsverken lätt kan få svårberäkneliga konsekvenser i form av löneförbättringsanspråk från stora grupper av befattningshavare.

Efter att hava erinrat därom, att järnvägsstyrelsens statistiker är placerad i 16:e lönegraden, anför lönenämnden beträffande speciellt post- och telegrafverkens statistiker: »Ingendera av de nu omhandlade statistikerna torde emellertid i avseende å arbetsuppgifternas omfattning samt självständig befälsutövning vara att likställa med nämnda tjänsteman inom järnvägsstyrelsen. Då de ej heller i övrigt torde helt uppfylla de av allmänna civilförvaltningens lönenämnd angivna fordringarna för uppflyttning till 16:e lönegraden, har lönenämnden icke ansett dem böra medtagas i förevarande uppräknings.»

Det lär visserligen icke kunna bestridas, att statistikern hos järnvägsstyrelsen, såsom lönenämnden anført, har ett något mera maktpåliggande arbete i fråga om chefskap för underlydande personal än motsvarande befattningshavare hos post- och telegrafstyrelserna. Men skillnaden är enligt min mening icke så stor, att den rimligen kan betinga en olikhet i löne-

ställning. För att belysa arten och omfattningen av det arbete, som åligger poststyrelsens statistiker, tillåter jag mig att i särskild bilaga anförä utdrag ur hans instruktion. Av detta utdrag torde framgå, att denne statistiker såsom kontorsföreståndare har att i mycket stor utsträckning handla självständigt och på eget ansvar. I frågor, vilka äro av natur att böra underställas poststyrelsens avgörande, har statistikern att avgiva skriftligt motiverade förslag till åtgärder. Dylka frågor, vilka kunna röra t. ex. ändringar av större betydelse i årsberättelsen, förstärkning av kontorets personal etc., föredragas av vederbörande byråchef, vilken helt naturligt i regel icke är fackkunnig i rent statistiska frågor. Årsberättelsen samt större frågor av rent statistisk natur hava därför sedan några år föredragits i styrelsen av statistiska kontorets föreståndare, vilken även representerar styrelsen i Statistiska Tabellkommissionen.

Beträffande kompetensfordringarna för denna tjänst har såväl poststyrelsen som 1920 års postkommitté ansett akademisk examen (i nationalekonomi, statskunskap, statistik eller matematik) erforderlig. Då de ekonomiska utredningar, på vilka poststyrelsen grundar sina beslut angående ändringar i fråga om taxor och drift, i stor utsträckning verkställas av statistikern, är det uppenbarligen från rent statsekonomisk synpunkt av stort intresse, att postverket kan som statistiker förvärva och behålla en person med goda vetenskapliga kvalifikationer och nödig statistisk träning. Då därjämte denne befattningshavare på grund av arten av sin utbildning och sitt arbete icke kan påräkna ytterligare befordran inom postverket, synes det mig väl befogat, att här ifrågavarande befattning uppflyttas i högre lönegrad.

Vad här sagts om postverkets statistiker, torde — om ock måhända ej fullt samma styrka — kunna anföras till förmån för uppflyttning i högre lönegrad av telegrafverkets statistiker.

Det bör här erinras om, att tullverkets statistikerbefattning genom särskilt riksdagsbeslut placerats i 16:e lönegraden, och om lönenämnden jämfört statistikertjänsterna inom post- och telegrafstyrelserna med denna befattning, skulle den helt säkert funnit, att de båda kommunikationsverkens statistiker hava åt sig anförtrödda i statistiskt avseende mera krävande arbetsuppgifter än tullverkets. Rättvisa och billighet synas mig därför också tala för en uppflyttning i högre lönegrad av post- och telegrafstatistikerna.

Jag vill till slut erinra om, att två reservanter inom lönenämnden uttalat sig till förmån för dylik uppflyttning. Och då man på grund av befattningarnas säregna beskaffenhet icke har anledning att befara några betänkliga konsekvenser därav i form av löneförbättringsanspråk från andra grupper av befattningshavare, tillåter jag mig därför hemställa,

att riksdagen, med godkännande i övrigt av det i Kungl. Maj:ts proposition nr 2 framställda förslaget

angående vissa ändringar i avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk m. m. beslutar,

1:o att den förste-aktuarief Befattning, med vilken är förenad föreståndarskapet för generalpoststyrelsens statistiska kontor, samt den sekreterarbefattning hos telegrafstyrelsen, vars innehavare förestår telegrafstyrelsens statistiska avdelning, skola uppflyttas i nuvarande 16:e lönegraden, vilken i den såsom bilaga till propositionen intagna tjänsteförteckningen motsvaras av 26:e lönegraden; samt

2:o att i följd härav nämnda tjänsteförteckning ändras så, att för postverket följande slag av befattningar uppföras i 26:e lönegraden, nämligen: förste aktuarie, sekreterare, överpostmästare.

Stockholm den 22 januari 1925.

Edu. Björnsson.

Bilaga.

Utdrag ur arbetsordning för Kungl. Generalpoststyrelsens personal, utfärdad den 30 december 1911.

§ 53.

En förste aktuarie (å statistiska kontoret) åligger särskilt:

att med uppmärksamhet följa utvecklingen på det statistiska området såväl i allmänhet inom landet som även, vad poststatistiken angår, i utlandet samt att hos styrelsen föreslå de åtgärder, som kunna anses lämpliga, för att den svenska poststatistiken må uppehållas i ett tidsenligt skick;

Förste aktuarien å statistiska kontoret.

att taga noggrann kännedom om de organisationsåtgärder, som genomföras inom svenska postförvaltningen, samt hos styrelsen föreslå därav påkallade ändringar i de reglementariska föreskrifter, som hänföra sig till den poststatistiska verksamheten, ävensom i de blanketter, som användas för insamlande av de statistiska primäruppgifterna; samt

att hos styrelsen tid efter annan föreslå verkställande av sådana statistiska utredningar, som kunna vara till gagn för styrelsens arbeten eller leda till åtgärder för genomförande av besparingar, förenklningar i posttjänsten eller andra lämpliga reformer.

Denne förste aktuarie, med biträde av en (nu två) förste postexpeditör och tre postexpeditörer (vartill numera komma två kanslibiträden såsom permanent förstärkning), har vidare till åliggande särskilt:

att insamla, granska och bearbeta det statistiska material, som ligger till grund för styrelsens årsberättelse, samt att föra de i sådant hänseende nödiga liggare och förteckningar;

att redigera årsberättelsen i första hand och befordra densamma, efter verkställd justering, till tryckning;

att verkställa de övriga utredningar av statistisk art, som åt kontoret uppdragas;

att vid varje års början utarbета en kortfattad redogörelse för vad inom postverket under nästföregående år timat av beskaffenhet att böra inflyta i den s. k. riksdagsberättelsen;

att utarbета föreskrivna, årliga tabellariska uppgifter till den internationella poststatistiken samt sådana statistiska översikter, som begäras av främmande förvaltningar; — — —